

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.II.30.234/2024/7.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Debreczi & Reisen Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Debreczi Géza ügyvéd)

Az alperes: alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Francsics és Társai Ügyvédi Iroda (cím4.; ügyintéző: dr. Górh Csaba Gyula ügyvéd)

A per tárgya: megbízási díj és kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.072/2024/5-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 37.G.40.004/2002/78/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 899.900 (nyolcszázkilencvenkilencezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Külgazdasági és Külügyminisztérium pályázatot hirdetett. A „Versenyképesség-növelő támogatás VNT2020-1. pályázati kiírás 2020. május 23-tól hatályos szövegének 7. pontja fogalmat definiál: „A beruházás meghatározása: az a tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzésére irányuló beruházás, amely új létesítmény létrehozatalát, meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekkel történő bővítését vagy egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatását eredményezi, valamint a részesedésszerzés kivételével olyan létesítmény eszközeinek az eladótól független harmadik fél beruházó általi felvásárlása is, amely létesítmény bezárásra került.”. Az okirat 8. pontja szerinti fogalom „A beruházás helyszíne: A beruházás helyszíne a pályázó székhelye, telephelye, vagy fióktelepe, amely a pályázó tulajdonában áll vagy arra vonatkozóan legalább a kötelezettségvállalási időszak végéig bérleti szerződéssel rendelkezik. A beruházás keretében beszerzett eszközöket a beruházás helyszínén szükséges aktiválni.”.

[2] „Kedvezményezett útmutató” 1.2 pontja az esetleges módosításokkal kapcsolatban rendelkezett. „Amennyiben a projekt megvalósulása során módosul a beszerzendő tételek listája, nem szükséges a Támogatói Okirat ezirányú módosításának kezdeményezése vagy változás bejelentés benyújtása. Azonban valamennyi a projekt terhére elszámolni kívánt

tételnek meg kell felelnie a pályázati kiírásban, annak 3. sz. mellékletében az elszámolható költségek elszámolhatósági maximumával és a koronavírus-járvány következtében szükségessé vált versenyképesség-növelő támogatásról szóló 7/2020. (IV. 16.) KKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) előírt feltételeknek. Továbbá a ténylegesen beszerzett tételeknek a pályázati adatlapon megjelölt, a beruházással érintett tevékenységet (beruházás célja) és a beruházás eredményeként gyártott terméket/fejlesztett szolgáltatást szükséges szolgáltatnia. A ténylegesen beszerzett tárgyi eszközök listáját a támogatási előleg elszámolásakor a Beszámoló mellékleteként benyújtott számla összesítő fogja tartalmazni, melynek mintája a Támogatói Okirat melléklete.”.

[3] A felperes és az alperes a fenti pályázatra 2020. július 10-én megbízási szerződést kötött. A szerződés szerint az alperes pályázati felvilágosítást, tanácsadást nyújt, elkészíti és benyújtja a pályázatot, projektmenedzsment tevékenységet lát el és elvégzi a mindezekkel közvetlenül kapcsolatos ügyintézés és ügyvitelt, pályázati projektmenedzsment szolgáltatásként. A szerződés 2.1.1. pontja szerint köteles a felperest a szerződés tárgyát képező pályázati felhívásokról és pályázati feltételekről írásban, valamint a felperes elvárása szerint személyesen vagy más telekommunikációs eszközök alkalmazásával is tájékoztatni és a pályázati lehetőségeket kiértékelni. Az alperesnek ezt meghaladóan kell a megállapodás mellékleteiben foglaltak szerint elvégeznie a benyújtandó pályázatokkal kapcsolatos munkálatokat (pályázati egységcsomag beszerzése, pályázat előkészítése, összeszerkesztése és benyújtása) a pályázati és a hiánypótlási felhívásban, vagy ha ez rövidebb határidőket tartalmaz, a mellékletben rögzített határidőkre, valamint köteles a felperesnek az általa szolgáltatandó iratok, dokumentumok, adatok és információk megszerzéséhez, elkészítéséhez vagy elkészíttetéséhez, ezek tartalmi helyességének megállapításához iránymutatást adni, folyamatos tanácsadást és segítséget nyújtani. A felperes vállalta, hogy a pályázat előkészítéséhez, benyújtásához és gondozásához és az elszámoláshoz szükséges adatokat, információkat és dokumentumokat az alperesnek a projekt terv, vagy a felek között írásbeli vagy szóbeli megállapodás vagy a támogatási szerződés szerinti szükséges és ésszerű határidőre valós tartalommal átadja (szerződés 2.2.1. és 2.2.3. pont).

[4] Az alperes a megbízást a felperes érdekének megfelelően kell teljesítse, egyben köteles a felperest az utasítási körben jelentkező hiányosságokra, illetve az esetlegesen célszerűtlen utasításaira haladéktalanul figyelmeztetni. Ha a felperes a célszerűtlen, vagy szakszerűtlen utasításához az alperes figyelmeztetése ellenére is ragaszkodik, az alperes írásban köteles írásban felhívni a felperes figyelmét arra, hogy az ilyen utasításokból eredő károk a felperest terhelik (szerződés 2.1.2. pont). A pályázat eredményessége esetére a felek sikerdíjat kötöttek ki, valamint megállapodtak abban, hogy a felperes köteles a teljes díjat az alperesnek megfizetni, függetlenül attól, hogy a projektet esetlegesen bármely okból nem valósítja meg (szerződés 3.1. pont).

[5] A felperes ugyanis 800.000.000 forintösszegben egy újonnan épült zsírüzemet szeretett volna vásárolni (2020. augusztus 17-i e-mail). Az alperes a részletek tisztázását kérte: az összeg csak az ingatlanra vonatkozik-e, vagy a benne található használt eszközökre is. Ha az értékbe az eszközöket is beleszámította a felperes, javasolta, hogy a pályázatot csak az üzem megvásárlására nyújtsa be és az addig egyeztetett tételekre ne, ugyanis az elszámolható összeg felső határa 550-560.000.000 forint. Magyarázata szerint az összeghatártól függetlenül a vásárlás elszámolható, de a támogatás legmagasabb összegén felül további támogatást már nem lehet igénybe venni. Kérte, hogy a felperes szerezzé be az

eladótól az üzemben található eszközök eszközkartonjait, ugyanis lehetséges, hogy csak az eszközökkel is kimeríthető a maximális összköltség.

[6] Az alperes 2020. augusztus 26-án kérte a pályázati dokumentáció összeállításához az eladótól a beszerezni kívánt használt eszközök eszközkartonjait. A felperes az alperesnek írt 2020. augusztus 28-i üzenete szerint az eszközkartonok az eladónak nem állnak rendelkezésre, mert még nincs üzembe helyezve a gyár.

[7] Az alperes által elkészített pályázati adatlapban felperes akként nyilatkozott, hogy új tevékenységgel kívánja szélesíteni termékportfólióját. A projektben zsírfeldolgozó üzemet hoz létre, ahol a vágási mellékterméket felhasználva állati takarmányok alapanyagát tudja majd előállítani. A beruházás keretében a technológiai eszközparkot szerezi be. A támogatni kért tételt „Zsírfeldolgozó üzem technológiai eszközpark” megjelöléssel azonosította a beruházás főbb adatai rovatban. Az okirat 6. pontjában foglalt nyilatkozatával tudomásul vette, hogy a támogatás jogosulatlan igénybevétele, jogszabálysértő vagy nem rendeltetésszerű felhasználása, továbbá a támogatási okirattól történő elállás, annak felmondása esetén a jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás összegét ügyleti, késedelem esetén késedelmi kamattal növelt mértékben köteles visszafizetni.

[8] Az alperes a pályázatot 2020. november 25-én benyújtotta a H. P. Zrt.-hez. A HIPA okiratszámom, 2021. január 18-án „Támogatói okiratot” állított ki, amely szerint a felperesnek a Külgazdasági és Külügyminisztérium, mint támogató 264.000.000 forintig támogatást nyújtott, a felperes által megvalósítani kívánt beruházás értékének 32,9999175%-áig.

[9] A felperes a 2021. február 2-án kelt teljesítés igazolásban elismerte, hogy az alperes a megbízási szerződésben foglalt szolgáltatás teljesítésével kapcsolatos kötelezettségeit a megadott határidőkre maradéktalanul, szerződés szerint teljesítette és kötelezettségének mindenben eleget tett. Nyugtázta, hogy a támogatást a fenti okirattal elnyerte. Kijelentette, hogy: „A fenti szerződésben foglalt szolgáltatás teljesítésével kapcsolatban a R. H. Kft. kifogással nem él és szerződésszegésből eredő igényt nem érvényesít, a R. B. Kft. teljesítését elfogadja és igazolja. A R. B. Kft. 39.600.000 forint + áfa összegű számla kiállítására jogosult.”. A felperes a fenti összegnek megfelelően szám alatt kibocsátott számlát kifizette.

[10] Az alperes 2021. június 8-i e-mailben a H. P. Zrt. állásfoglalását kérte: lehetséges-e, hogy a korábban megjelölt adásvétel helyett üzletág-átruházással szerezne meg a felperes az építményt, a telket és a technológiát, egyben felmerült a munkavállalók átvételének a lehetősége is. Az alperes a H. P. Zrt.-vel 2021. június 21-én közvetlenül egyeztetett.

[11] Az alperes annak ismertetését kérte a H. P. Zrt.-től a 2021. június 22-i, majd a 2021. június 23-i e-mailben, hogy ha a zsírüzemben további új terméket állítanak elő az addig gyártott termék mellett, mivel lehet a termékkínálat bővítést alátámasztani az elszámolhatóság szempontjából, ha az új termék az előbbivel azonos VTSZ szám alá tartozik.

[12] A H. P. Zrt. a 2021. június 25-én e-mailben az alperest arról tájékoztatta, hogy a KKM rendelet 3. § 15. pontja, valamint a Pályázati kiírás 3. számú mellékletének 28. pontja értelmében csak bezárt létesítmény piaci áron való felvásárlása támogatható. Ezzel összefüggésben az alperest egy későbbi e-mailben arról tájékoztatta, hogy a pályázónak a felvásárlást tartalmazó szerződéskötést megelőzően hitelt érdemlően meg kell bizonyosodnia arról, hogy a létesítmény, amelynek eszközeit felvásárolja, valóban bezárt, azaz a tőle független harmadik fél a termelő tevékenységét deklarálta megszüntette, és az eredeti tevékenységhez kapcsolódó árbevétel nem keletkezik. A H. P. Zrt. ismertette a bezárás tényének igazolására alkalmas lehetőségeket, és azt is közölte, hogy a bezárás legrövidebb tartamára nincs előírás.

[13] Az alperes a H. P. Zrt.-től kérte annak tisztázását, hogy egy működő létesítmény felvásárlása esetén annak mely részeit lehet a pályázatban elszámolni, valamint a hatályos VNT2020-1 pályázati kiírás alapján mi minősül tárgyi eszköznek.

[14] A felperes a 2021. szeptember 3-án közvetlenül megkereste a H. P. Zrt.-t. Tisztázni szeretne volna, hogy a támogatás felhasználható-e – a támogatási adatlapon feltüntetett céltól eltérően – már meglévő, jelenleg is termelést folytató „működő üzem” (ideértve a telek, az üzem felépítménye és a működő üzemben folytatott termeléshez szükséges eszközök, valamint az üzemben alkalmazott technológiákat) megvásárlására is. Az alperes érdeklődött a használt gépek megvásárlásának lehetőségeiről.

[15] Az alperes a felperest 2021. szeptember 13-án e-mailben tájékoztatta, hogy a teljes üzem megvásárlása akkor számolható el, ha azt a korábbi tulajdonos okirattal igazoltan bezárta. A létesítményben lévő használt eszközök elszámolása esetén külön szerződést kell az eszközökre kötni. Csak az eszközök elszámolása esetén a teljes pályázati összeg nem meríthető ki. Ennek elérése érdekében az eszközökön túl más tételeket is el lehet számolni. Értesülései szerint a 2022. év fejlesztései elszámolhatóak lesznek. Az alperes továbbá arról is tájékoztatta e-mail útján a felperest, hogy ha nem kívánja elszámolni a HIPA pályázatban az ingatlant (építményt + telket), akkor a kizárólag az ingatlanra vonatkozó szerződés megkötése lehetséges pályázati szempontból akár már a következő napokban. Kérte a felperest, hogy a HIPA válaszáig, illetve az új, kizárólag eszközökre vonatkozó értékbecslés elkészüléséig a létesítményben található használt berendezésekre/eszközökre vonatkozó szerződést még ne kössön.

[16] A H. P. Zrt. 2021. szeptember 16-i e-mailben azt közölte az alperessel, hogy közép vállalkozás a pályázati kiírás értelmében vásárolhat használt eszközt, ha az ügylet a beruházás jogszabályban és a Pályázati Kiírásban rögzített fogalmának megfelel. Utalt rá, hogy 7/2020. (IV. 16.) KKM rendelet 3. § 15. értelmében a beruházás definíciója részben módosult: tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzése, amely új létesítmény létrehozatalát, meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekkel történő bővítését vagy egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatását eredményezi, vagy a részesedésszerzés kivételével olyan létesítmény eszközeinek az eladótól független harmadik fél beruházó általi felvásárlása is, amely létesítményt korábban bezárták. Az egy és ugyanazon cégtől vásárolt használt eszközök vásárlása esetén felmerül a létesítmény felvásárlás gyanúja, amely miatt további feltételeknek kell megfelelni. Használt és új gépek beszerzése a támogatott tevékenység érdekében megfelelhet az új létesítmény létrehozataláról

szóló kritériumnak és az eset egyéb körülményeitől függően elszámolható lehet a VNT2020-1 támogatásnál.

[17] Az alperes 2021. szeptember 21-én az elszámolhatóság részleteiről tájékoztatta a felperest, valamint Excel táblába foglalta a további számlák elszámolhatóságával kapcsolatos kérdéseit.

[18] A H. P. Zrt. 2021. szeptember 27-i e-mailjében – az alperes fenti levelére és a felperesi jogi képviselő által küldött e-mailre hivatkozva – azt közölte, hogy azonosítószerű pályázatában megjelölt cél nem módosítható a felvetett módon. Tájékoztatása szerint a Rendelet 3. § 5. pontja és az ezzel összhangban közzétett Pályázati kiírás III. 7. pontja értelmében a megvalósítandó beruházásnak az alábbi kategóriák egyikébe kell tartoznia: új létesítmény létrehozatala; meglévő létesítmény kapacitásának bővítése, létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekkel történő bővítése vagy egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatása; a részesedésszerzés kivételével olyan létesítmény eszközeinek az eladótól független harmadik fél beruházó általi felvásárlása is, amely létesítményt bezártak.

[19] Mivel a zsírfeldolgozó üzem jelenleg is működik annak felvásárlására a támogatás nem használható fel, ugyanis az nem minősül a Rendeletben és a Pályázati kiírásban meghatározott beruházásnak, mert nem bezárt létesítmény. Kitért arra is, hogy az idézett szabályok a felperes által közölt időben a pályázatra hatályosak voltak. Tájékoztatva a felperest, hogy „(...) a rendelkezésre bocsátott információk alapján egyértelmű, hogy a meglévő zsírüzem felvásárlásával nem valósul meg kapacitásbővülés, ezért az üzemben eddig is használt eszközök nem tekinthetők elszámolhatónak. Ezzel szemben az üzem kapacitásának bővülését eredményező, korábban az üzem alkotórészeit nem képező berendezések, gépek, továbbá az üzem modernizációját megvalósító munkálatok költségei elszámolásának elvi akadálya nincs.”.

[20] A felperes a 2021. szeptember 29-i alpereshez intézett levelében az alperes szerződésszegő magatartására (tudomása volt arról, hogy a megvásárolni kívánt üzem már elkészült és az ezért a pályázati forrásból nem támogatható, arra a támogatás nem számolható el) hivatkozva a szerződést felmondta és a kifizetett megbízási díj visszafizetését kártérítés címén visszakérte.

[21] Az alperes a 2021. október 7-én kelt levelében a visszafizetést megtagadta meg. A felperes nem tájékoztatta arról, hogy működő üzem megvásárlására kívánja a támogatást elszámolni, a pályázati adatlapot aláírta. A felperes a felajánlott megoldásoktól elzárkózott, neki róható föl, hogy a támogatás a kívánt beruházás finanszírozására nem használható föl.

[22] A felperes a felvett támogatást 3.727.723 forint kamattal együtt 2021. december 30-án visszautalta.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[23] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest elsődlegesen 39.600.000 forint megbízási díj és ennek 2021. február 28-tól a kifizetés napjáig számított késedelmi kamata, továbbá 3.727.723 forint kártérítés és ennek 2021. december 31-től a kifizetés napjáig számított késedelmi kamata, másodlagosan 43.327.723 forint kártérítés és ezen összegből 39.600.000 forint után 2021. február 28-tól, míg 3.727.723 forint után 2021. december 31-től a kifizetés napjáig számított késedelmi kamata megfizetésére. Az elsődlegesen érvényesített jogát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. §-ára, 6:62. §-ára, 6:142. §-ára, 6:143. §-ára, 6:155. § (1) bekezdésére, 6:272. §-ára, 6:273. §-ára, 6:275. § (1) bekezdésére, 6:276. § (1) bekezdésére, és a 6:532. §-ra alapította.

[24] Hivatkozott az alperes szerződésszegésére, mivel a H. P. Zrt. tájékoztatásából kitűnően a beruházás nem volt elszámolható, ezért a támogatási szerződéstől elállt. Az alperes megbízási díjra nem jogosult, mert az eredmény, a támogatás elnyerése és a választott célra való elszámolhatósága a felróható magatartása miatt maradt el, ezért a 2021. február 28-án jogosulatlanul átvett megbízási díjat vissza kell fizetnie. A szerződésszegés miatt a vagyonában bekövetkezett értékcsökkenésként jelölte meg a H. P. Zrt.-nek megfizetett kamatot, amelyet kártérítés címén kért az alperestől.

[25] A másodlagos kérelme körében állította, hogy az alperesnek tájékoztatnia kellett volna őt a pályázati kiírás változásáról a Ptk. 6:62. § (1) bekezdése, illetőleg a 6:275. § (1) bekezdés második mondatának utolsó fordulata alapján. Az alperes ezen túlmenően a szerződés 2.1.1. és 2.1.2. pontjaiban meghatározott kötelezettségeit megszegte, hiszen a felperes teljesítéshez fűződő érdekét megismerte, de a támogatás az elsődleges kérelemnél közöltek szerint mégsem volt elszámolható. A szerződésszegés miatt a vagyonában bekövetkezett csökkenésként a teljes megbízási díj és a kifizetett kamatok összegének megfizetését a Ptk. 6:142. §-a szerint kérte.

[26] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes valós szándéka mindvégig bizonytalan volt, azt többször megváltoztatta, ezért a tervezett szeptemberi időpont helyett novemberben lehetett a pályázatot beadni. A felperes felvetéseivel kapcsolatban minden esetben teljesítette a tájékoztatási kötelezettségét, kitért arra is, hogy az adott információnak milyen jelentősége van, mindenben gondosan járt el. Ugyanakkor a felperes tájékoztatásai rendre hiányosak voltak, az eljárás során sem bizonyította, hogy a valós szándékáról megfelelő tájékoztatást adott volna. A pályázati kiírást nem küldte meg a felperesnek, de az egyébként is nyilvános volt.

Az első- és másodfokú határozat

[27] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[28] Elsődlegesen állást foglalt a szerződésszegésről és a felperes keresetét ebben a körben megalapozottnak ítélte. Megállapította, hogy az alperes megszegte a szerződés 2.1.1. pontjában foglalt, a kiírásra is vonatkozó tájékoztatási kötelezettségét, a pályázat összeállításával kapcsolatos kötelezettségeit, a 2.1.2. pont szerinti gondossági és figyelmeztetési kötelezettségét. Mindez azt eredményezte, a felperes nem ismerte fel, hogy egy működő üzemmel kapcsolatos beruházást kíván elszámolni, noha a kiírás 7. és 8. pontja ezt nem tette lehetővé.

[29] A felperes a szerződést a Ptk. 6:278. §-a szerint felmondhatta és a jogviszonyt megszüntette, ezt követően az alperes az elszámolhatóság kérdésében nem járhatott el.

[30] Az alperes a díj visszafizetésének a teljesítését pusztán a szerződés 3.1. pontjában foglaltakra hivatkozással nem tagadhatja meg, hiszen a szerződésszegése olyan helyzethez vezetett, hogy a felperes a választott beruházást nem valósíthatta meg.

[31] A szerződésszegést meghaladóan azonban a felperes keresete nem alapos.

[32] Az alperes alappal hivatkozhatott arra, hogy a H. P. Zrt. az elszámolhatóságról érdemben nem döntött. Enélkül viszont nem lehet megállapítani azt, hogy a meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, a létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekre történő bővítését, vagy egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatását a létesítmény megvétele és a gyártás megkezdése miként érintette volna. Ezen tények alapján lehetett volna egyáltalán a támogatást elszámolni és ennek összegéről dönteni. A támogatás felhasználható részét el kellett volna számolnia mind az együttműködési kötelezettsége, mind a kárenyhítési kötelezettsége alapján. Az elszámolás teljes megtagadása nem felel meg az együttműködési, sem a kárenyhítési kötelezettségnek. A felperesnek az összes lehetőség kimerítése nélkül a támogatás visszafizetéséről hozott döntése miatt az alperes nem járhatott el az elszámolhatóság növelése érdekében. A felperes a felmondását olyan időben közölte, hogy nem lehetett megállapítani, hogy a megbízás eredménye az alperes miatt ténylegesen milyen mértékben maradt el, ezért a díjat nem követelheti vissza. A fenti körülmények a megfizetett kamat tekintetében is a kárenyhítési kötelezettség megsértésének minősülnek.

[33] A másodlagos kereset tekintetében is megállapíthatónak találta a szerződésszegést az elsődleges joggal azonosan, ugyanakkor a felperes fenti eljárásával a kárenyhítési kötelezettségét megsértette, így az alperesnek a kárt egyik kérelem alapján sem kell megtéríteni, hiszen annak tényleges mértéke nem állapítható meg. A perben nem lehetett érdemben dönteni az elszámolhatóságról, hiszen erről a támogatási jogviszonyban a H. P. Zrt. határozhatott volna. A megkeresésre sem volt lehetőség, hiszen az ennek teljesítéseként adott válasz sem értékelhető az előbb hivatkozott jogviszonyban hozott végleges érdemi döntésnek. Ezért a kereset elutasításáról döntött a Ptk. 6:276. § (1) bekezdése és a 6:525. §-a alapján.

[34] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 43.327.723 forint tőkét és ennek kamatát.

[35] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése azonban téves.

[36] A fellebbezés elbírálása során elsődlegesen abból indult ki, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése értelmében a felülbírálati jogköre korlátozott volt: a fellebbezés kizárólag a károkozó magatartás tanúsítását követő felperesi kárenyhítési kötelezettség elmulasztására vonatkozó álláspont körében támadta az elsőfokú ítéletet.

[37] A másodfokú bíróság megalapozottnak ítélte a másodlagos kereset körében érvényesített felperesi kártérítési igényt (Ptk. 6:142. §), mivel a kereset tárgyát képező megbízási díj kifizetésére az alperes szerződésszegő magatartása következtében azzal okozati összefüggésben került sor, így a felperes vagyona megfelelő alperesi teljesítés nélkül csökken (Ptk. 6:143. §).

[38] A fellebbezésben vitatott kárenyhítési kötelezettség körében a Ptk. 6:144. § (1) bekezdésének utaló szabálya folytán alkalmazandó 6:525. § (1) bekezdéséből indult ki: a károsultat kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség terheli. A károsult e kötelezettségének felróható megszegése miatt keletkezett kára megtérítését nem követelheti. A kár csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható [Ptk. 1:4. § (1) bekezdés]. A másodfokú bíróság megítélése szerint nem lehet megállapítani a felperes közrehatását a károkozó magatartás előidézésében, emiatt a kár súlyosbodása körében tanúsított felperesi magatartás vizsgálendő.

[39] Az alperesnek állt érdekében annak a ténynek a bizonyítása, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok nem megfelelő értékelése alapján tévesen foglalt állást akörben, hogy a felperes olyan időpontban mondta fel az alperessel kötött megállapodást, amikor nem volt megállapítható, hogy az alperes magatartása miatt milyen mértékben használható fel a támogatási összeg, ezzel kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[40] A kárenyhítési kötelezettség körében tanúsítandó, a felperestől elvárható magatartás a felek között létrejött megbízási szerződés és azzal elérni kívánt célzott joghatás körében értelmezhető. Nem vitatható: a támogatás pályázat szerinti felhasználása a felperes érdekeinek nem felelt meg, ezért a felperestől nem volt elvárható, hogy a támogatási összeget a pályázatban nem szereplő – egyebekben a kiírásnak megfelelő – egyéb beruházás megvalósítására fordítsa. Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a támogatási összeg felhasználása körében több variációt is felvetett a felperes számára, aki azonban nem volt együttműködő, hiszen az alperes által felvetett, a pályázati kiírásnak megfelelő megoldások (beruházások) a pályázatban nem szerepeltek. Mindezek értelmében a HIPA-nak az elszámolásról való döntése nem előkérdése a felperesi kár megállapításának. Az alperes részéről felvázolt kárenyhítés a támogatási összeg elszámolásának a pályázati feltételekhez történő utólagos igazítását eredményezi, nem pedig a támogatási összeg felperes érdekeinek megfelelő felhasználását. A támogatási összeg elszámolásának a pályázati feltételekhez történő utólagos igazításával összefüggésben a felperes a megbízási szerződéssel összefüggő kárenyhítés körében az adott helyzetnek megfelelően járt el, amikor a támogatási összeg visszafizetéséről döntött, ennél fogva nem állt fenn kárenyhítési kötelezettsége. A kárenyhítés

körében a másodfokú bíróság hivatkozott az EBH2010. 2129. számú eseti döntésben foglaltakra, mely szerint a károsulti kötelezettség körébe általában nem tartozik bele a kárának bekövetkezte után a kár megszüntetése érdekében való cselekvés.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[41] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan a jogerős ítélet – az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő – hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésére, a 6:142. §-ára, a 6:272. §-ára, a 6:276. § (1) bekezdésére és a 6:525. §-ára, valamint a Pp. 279. § (1) bekezdésére és a 370. § (1) bekezdésére.

[42] Érvelése szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 370. § (1) bekezdését. A felülbírálati jogköre ugyanis fennállt az alperes ellenkérelmére tekintettel is, fellebbezési ellenkérelmében pedig azt állította, hogy szerződésszerűen járt el és nem tanúsított olyan jogellenes vagy felróható magatartást, amellyel okozati összefüggésben kár érte volna a felperest. E körben utalt a BDT2019. 4068. számon közzétett eseti döntésre.

[43] A másodfokú bíróság ítéletének [31], [33], [34] és [56] pontjaiban foglalt érvelése sérti a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elvét, amely a felek Magyarország Alaptörvényének M. cikk (1) bekezdése által biztosított joga. A szerződésben foglaltaktól eltérően értelmezte a szerződő feleket terhelő egyes kötelezettségeket. A megbízási szerződés szerint az alperes jogosult volt teljes díjára, mivel annak feltétele a támogatói okirat kiállítása, maradéktalanul teljesült. A felek a megbízási szerződésben közösen egyeztek meg abban, amennyiben a felperes utóbb bármely okból nem valósítja meg a projektet, az nem érinti az alperes díjazását.

[44] A jogerős ítélet jogsértő módon értelmezi az alperest terhelő kötelezettségeket (Ptk. 6:272. §). A megbízási szerződés gondossági kötelmet jelent a megbízott oldalán és semmiképpen sem a másodfokú bíróság indokolásában rögzített eredménykötelmet. E körben utalt az IH2011. 80. szám alatt, valamint a BH2005. 1.28. száma alatt közzétett döntések elvi tartalmára. A megbízási díj feltételül előírt körülmény bekövetkezett, a támogatói okiratot kiállították. A megbízási tartalma nem terjed ki a támogatás megszerzésére, az alperes a megbízási szerződés által elvárt gondos eljárást tanúsította, ennek keretében minden tőle elvárható és a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségnek eleget tett.

[45] A Ptk. 6:142. § alkalmazása jogsértő. A felperes nyilvánvalóan félretájékoztatta őt, magatartás felróható volt, amelynek kapcsán hivatkozott a Ptk. 1:4. § (2) – (3) bekezdéseinek rendelkezésére. Az alperes nem volt köteles a zsűrüzem üzemeltetéséről tudni (Ptk. 6:142. §), különösen azon 2020. augusztus 28-i felperesi email alapján, mely szerint az üzem még nem működik, az eszközök maguk nem kerültek aktiválásra. Az alperes mindent megtett annak

érdekében, hogy kiderítse a felperes szándékát, ugyanakkor a felperes rejtett szándékairól nem rendelkezhetett ismeretekkel. E körben utalt az EBH2007.1696. számon közzétett eseti döntésre.

[46] A másodfokú bíróság jogerős ítéletének [58] pontjában jogsértő módon alkalmazta a Ptk. 6:276. § (1) bekezdését. Az alperes, mint megbízott, gondos eljárást tanúsított, a Ptk. 6:276. § (1) bekezdése alapján a megbízási díj megilleti, függetlenül attól, hogy rajta kívülálló körülmények miatt az eljárása nem vezetett eredményre.

[47] A másodfokú bíróság helytelenül alkalmazta a kárenyhítés szabályait ítélete indokolása [59] – [63] pontjaiban, ezzel a jogerős ítélet sérti a Ptk. 6:525. §-át. A jogerős ítélet indokolása [64] pontjában hivatkozott EBH2010. 2129. számú eseti döntés a jelen ügyben nem alkalmazható. A másodfokú bíróság azért értelmezte tévesen a Ptk. 6:525. § rendelkezéseit, mert nem alkalmazta a károsulti közrehatásra vonatkozó rendelkezést: a kár bekövetkezte után a kár megszüntetése érdekében való cselekvést. Ezzel ellentétben, a kárenyhítési kötelezettség szabályai szerint a károsult köteles mindent megtenni annak érdekében, hogy a káreseményből fakadó kárát csökkentse. A felperes vagyonában beállt csökkenés – kár – a saját kárenyhítési és kármegelőzési kötelezettségét megsértő magatartásával áll közvetlen okozati viszonyban. Kiemelte: a felperes módosította a pályázati támogatásból megvalósítandó célt, amely módosításra olyan időpontban került sor, amikor ez már egyenesen vezetett a kár bekövetkeztéhez. Arról tájékoztatta az alperest, hogy még nincsenek az eszközök üzembe helyezve, tehát a tárgyi üzem sem működhet és mert a technológiai eszközpark beszerzését tervezte elsődlegesen, fel sem merült, hogy működő üzem felvásárlását szükséges vizsgálni. A kár kifejezetten a megbízói utasítás módosítása miatt következett be. A kár felperesi magatartásra volt visszavezethető és annak elhárítása, enyhítése is a felperes magatartása miatt maradt el. A másodfokú bíróság által hivatkozott EBH2010. 2119. számú eseti döntés – azon túl, hogy már nem hatályos jogszabályokon és bírói gyakorlatokon alapult - jelen ügyben nem alkalmazható, mert nem a kár utólagos elhárításáról van szó, hanem az ahhoz vezető okozatisággal bíró magatartásról. Amennyiben a felperes visszatért volna a pályázati adatlapon is szerepelt és vállalt eredeti céljához és az eszközpark beszerzéséhez kapcsolódó beruházást valósít meg, azzal csökkentette vagy akár teljes egészében enyhítette volna a kárát.

[48] A felperes megszegte a rendeltetésszerű joggyakorlást elvét is a támogatás visszautasításával. Ebből következik, hogy a Ptk. 1:4. § (2) bekezdését megsértve, a saját felróható magatartásával szerezne előnyt. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.21.313/2021/4., valamint a Pfv.V.21.313/2021/4. számú határozatában foglaltakra.

[49] A másodfokú bíróság a Pp. 279. § rendelkezésének megszegésével értékelte a bizonyítás eredményét. A bizonyítás lefolytatásából olyan következtetéseket vont le, amely teljes mértékben ellentétes az egyes bizonyítékok tartalmával. A felperes 2020. augusztus 28. napján kelt válaszlevele szerint: „Megvásárlandó üzemre vonatkozó eszközkartonok még az eladónak nem állnak rendelkezésre, mert még nincs üzembe helyezve”, ugyanakkor a felperes korábban úgy nyilatkozott, hogy tudomása szerint az üzem 2020. február 14. napján használatbavételi engedélyt kapott. A két állítás egymással feloldhatatlan ellentétben áll. Az okiratokkal ellentétes tartalmú megállapítás született, hiszen a másodfokú ítélet [45] pontjának megállapításaival ellentétben támogatható lett volna az eszközök külön elszámolása is, ez nem volt ellentétes a beruházás fogalmával és nem szerepelt a nem

támogatható tevékenységek listájában sem. A másodfokú bíróság ítélete indokolásának [52] pontja (helyesen [62] pontja), sérti a Pp. 279. § rendelkezését, mivel az eljáró bíróság nem kellő súllyal értékelte a felperes azon eljárását, amely a káreseményhez vezetett.

[50] Iratellenes a jogerős ítélet indokolás [60] és [63] pontja (Pp. 279. §), mivel a felperes nem próbált meg érdemben egyeztetni a megvalósítási lehetőségekről, hanem az alperes tájékoztatása nélkül fizette vissza a támogatást, a benyújtott okiratok tartalmából pedig egyértelmű, hogy az alperes által felvázolt elszámolási megoldások nem egy utólagos hozzáigazítást eredményeztek volna, hanem éppen a pályázati adatlapon rögzítettek és elvállalt támogatási jogviszony szerinti beruházás jogszerű megvalósítását célozták. A megnyert pályázat elszámolhatósága kapcsán kizárólag a HIPA lett volna jogosult konkrét megállapításokat tenni.

[51] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A másodfokú bíróság vizsgálta az alperesi szerződésszegést is {indokolás [57] pont}. Az alperesi szerződésszegés abban állt, hogy a felperest a pályázati kiírásról, annak esetleges változásáról nem tájékoztatta, nem tett fel konkrét kérdéseket a felperesnek az üzem működéséről, és ezzel a felperest olyan helyzetbe hozta, hogy egy nem támogatható tevékenységhez nyújtott be pályázatot. Az alperesi szerződésszegés kiterjedt arra is, hogy az alperes egy már megépült üzemet tekintett a pályázati kiírás, beruházás definíciója szerinti beruházásnak annak ellenére, hogy az nem felel meg a kritériumnak. A felperes soha nem állította, hogy az üzem nem működik, 2020 augusztusában a felperes arról tájékoztatta az alperest, hogy az üzem újonnan épült és az eszközök még nem kerültek aktiválásra. Ha az alperes csak egy szóval is megemlíti, hogy az üzem működése releváns kérdés vagy konkrétan arra kérdez rá, hogy az üzem működik-e, megkapta volna a szükséges tájékoztatást. Az, hogy a felperesi szándék a beruházás módjára bármikor is változott volna, a felperes nem tudja értelmezni. Valóban felmerültek különböző módszerek, azonban mindvégig az üzem megvásárlása volt a követendő irány.

[52] A felperes a használatbavételi engedély meglétére azért hivatkozott, mert a tulajdoni lap másolatából megállapítható volt, hogy az üzem már feltüntetésre került. A használatbavételi engedély nem azt jelenti, hogy az üzem működik, hanem azt, hogy az jogszerűen megépült, így feltüntetésre került az ingatlan-nyilvántartásban. Ebből pedig az következik, hogy az üzemet nem felperes hozta létre. A pályázati kiírás 7. pontja szerint a beruházás „új létesítmény létrehozatalát” jelenti, ennek pedig a már használatbavételi engedéllyel rendelkező, tehát létező üzem megvásárlása nem felel meg. Ebből a szempontból az üzem működése nem lényeges, hiszen az üzemnek nem a működése, hanem a létezése a kérdés. Az, hogy az alperes még egy tulajdoni lap megtekintését sem tartotta szükségesnek, az alperesi gondosság minimális meglétét teszi kérdésessé.

[53] A felperes az alperest a megbízási szerződésben rögzített feladatokkal bízta meg annak érdekében, hogy a kívánt beruházás a támogatásból finanszírozható legyen. Az alperesi eljárás nyomán a felperes abba a helyzetbe került, hogy a projektet nem tudta megvalósítani a támogatásból és a vagyona, a megbízási díj, valamint a visszafizetett támogatás kamata összegével csökkent. Amennyiben az alperes megfelelően tájékoztatja a felperest a pályázati kiírás tartalmáról, úgy a felperes nem igényel támogatást egy olyan projektre, amely nem felel meg a támogatható beruházások definícióinak. Az alperes által említett kárenyhítési kötelezettség a felperesi álláspont szerint jelen ügyben nem értelmezhető. Elsődlegesen azért,

mert az egyes kárenyhítési lehetőségeket kizárólag a felperes sorolta fel és elemezte a perben, az alperes a bizonyítási kötelezettsége ellenére elmulasztotta azt részletezni, hogy milyen módon és milyen mértékben enyhítette volna a kárát. Az, hogy az alperes említés szintjén hivatkozik arra, hogy bizonyos eszközök elszámolhatóak lettek volna a támogatásból, nem pótolja a részletes bizonyítást. Ennek hiányában kizárólag a felperes volt az, aki a kárenyhítés vonatkozásában nyilatkozatot tett, megindokolva, hogy a beruházás-fogalomnak megfelelő egyéb részmegvalósítás miért nem volt lehetséges. Továbbra is állította, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettsége a megbízási díj, mint kár vonatkozásában fogalmilag kizárt. A támogatás összege a perbeli tervezett beruházásra nem volt elszámolható, illetőleg az azzal kapcsolatos eszköz beszerzés feltételezte az üzem saját forrásból történő megvásárlását. A beruházás-fogalom feltételezi, hogy támogat vagy létrehoz egy új létesítményt, vagy egy már megvásárolt létesítményen eszközöl fejlesztést, ezek egyikének sem felelt meg a perbeli beruházás.

[54] Az alperes észrevételeket tett a felperes felülvizsgálati ellenkérelmére. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytelenül jutott arra a megállapításra, miszerint a HIPA döntése nem előkérdése a jelen pernek. A felperes által állított szerződésszegési hivatkozások megalapozatlanok, e körben fenntartotta az eljárás során tett tény és jogállításait.

[55] A csatolt bizonyítékok alátámasztják: a HIPA három megoldási javaslatot közölt, amelyek alkalmazásával a támogatási összeg elszámolható lett volna.

[56] A megbízási jogviszony keretében eredményre irányuló kötelezettséget nem vállalt. A sikerdíj nem teheti eredménykötelemmé a jogviszonyt. A támogató okirat kiállítása előtt a felperes szándéka az eszközpark beszerzésére irányult, az üzem megvásárlása csak felmerült. Az okirat kiállítása után változott meg a felperes szándéka, ekkor már az üzem megvásárlására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[57] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[58] A Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül [Pp. 413. § (1) bekezdése, Pp. 423. § (1) bekezdése].

[59] Az alperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogi és eljárásjogi szabálysértésekre hivatkozott.

[60] A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátatlannak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[61] A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül indult ki abból, hogy a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a felülbírálati jogköre korlátozott volt. A felperes fellebbezése nem érintette az elsőfokú bíróságnak az alperes szerződésszegése körében tett megállapításait, a fellebbezés kizárólag a károkozó magatartás tanúsítását követő felperesi kárenyhítési kötelezettség elmulasztása körében támadta az elsőfokú ítéletet. A Pp. 372. § (1) bekezdése értelmében a fellebbező fél ellenfele a fellebbezésre terjeszthet elő ellenkérelmet, ami nem terjedhet túl a fellebbezés által biztosított felülbírálati jogkör terjedelmén.

[62] Az alperes fellebbezése jogi érvelésében utalt ugyan arra, hogy fenntartja a jogvita érdemére tett elsőfokú nyilatkozatait, fellebbezési ellenkérelmében azonban az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletének helybenhagyását kérte [Pp. 383. § (2) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában pedig megállapította az alperes szerződésszegő magatartását. Mindezek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott a Pp. 370. § (1) bekezdésének a megsértésére.

[63] A fellebbezésben nem sérelmezett elsőfokú bírósági megállapítások, ítéleti rendelkezések nem képezik a másodfokú eljárás tárgyát [Pp. 370. § (1) bekezdés], a fellebbezéssel nem támadott elsőfokú határozat rendelkezéseivel összefüggésben a jogerős ítélet jogszabálysértő volta fogalmilag kizárt. A másodfokú bíróság ítélete [57]-[58] pontjai a felperesnek az elsődleges keresete elutasítására irányuló fellebbezésére vonatkoztak. Mivel az alperes szerződésszegést követett el, a másodfokú bíróság nem találta alaposnak a Ptk. 6:276 §-ára történő hivatkozást.

[64] A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, ami csak olyan kérdésekben támadható felülvizsgálati kérelemmel, ami az első- és másodfokú eljárásának is tárgya volt (Kúria Pfv.V.20.797/2016.; megjelent: BH2017. 232.). Jogszabálysértés nem követhető el olyan kérdésben, amivel a másodfokú bíróság fellebbezés hiányában nem foglalkozott. Mindezek alapján a Kúria érdemben nem vizsgálhatta az alperes szerződésszerű teljesítésére, szerződésszegése hiányára, valamint a felperes kármegelőzési közrehatására vonatkozó érveléseket és jogszabálysértéseket [Ptk. 6:59. § (2) bekezdés, 6:142. §, 6:272. §, 6:276. § (1) bekezdés, Pp. 279. §].

[65] Az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a Ptk. 6:525. § rendelkezéseit és jogellenesen alkalmazta az indoklás [64] pontban hivatkozott EBH2010. 2129. számú eseti döntésben foglaltakat.

[66] A hivatkozott döntés a kárenyhítési kötelezettségre vonatkozott, e körben a Ptk. szabályai nem változtak. A károsulti közrehatás, önhiba körében a Ptk. csak beemelte szabályai közé a PK 36. számú állásfoglalást és ezzel pontosította az 1959. évi (rég) Ptk. rendelkezését, kiterjesztve a károsult kötelezettségét a kár megelőzésre is. A kárenyhítési kötelezettség körében azonban nem változtatott a korábbi szabályozáson, ezért a régi Ptk. hatálya alatt született döntések és így az EBH2010. 2129. számú elvi döntés továbbra is irányadó. Ennek pedig lényegi tartalma, hogy a kárenyhítési kötelezettség kizárólag a károsodás időpontjára vonatkoztatva értelmezhető. Az azonban, hogy a kár felperesi magatartásra visszavezethető-e, már nem vizsgálható a korábban említett okból [Pp. 370. § (1) bekezdés és 406. § (1) bekezdése]. Egyértelmű az elsőfokú bíróság ítéletének indoklása a

körben, hogy a károsodás bekövetkeztében a felperes nem hatott közre (elsőfokú ítélet 17. oldal utolsó bekezdés, 18. oldal első és második bekezdés). Ezt a másodfokú bíróság sem vizsgálhatta felül {másodfokú ítélet [60] és [56] pontjai}. Éppen ezért nem vizsgálható az az alperesi okfejtés sem, mely szerint a hivatkozott eseti döntés azért nem alkalmazható jelen tényállásra, mert nem a kár utólagos elhárításáról van szó, hanem az ahhoz vezető okozatossággal bíró magatartásról.

[67] Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy az alperes részéről felvázolt kárenyhítés a támogatási összeg elszámolásának a pályázati feltételekhez történő utólagos igazítását eredményezi, nem pedig a támogatási összeg felperes érdekeinek megfelelő felhasználását. A támogatási összeg pályázat szerinti felhasználása nem felelt meg a felperes érdekeinek, ezért a felperestől nem volt elvárható, hogy a támogatási összeget a pályázatban nem szereplő egyéb beruházás megvalósítására fordítsa. Az alperes szerződösszegése miatt nem ismerte fel, hogy a pályázat alapján olyan működő üzemmel kapcsolatos beruházást kíván elszámolni, amit a módosított kiírás 7. és 8. pontja már nem tett lehetővé. A megbízási díj kifizetése (mint kár bekövetkezte) után a felperesnek már nem állt fenn kárenyhítési kötelezettsége. A megbízási díj kifizetésével a vagyona már csökkent, így nem volt mód arra, hogy a vagyonában beállt értékcsökkenést valamilyen módon enyhítse. Nem olyan jellegű káreseményről volt szó, amelynek során megfelelő magatartás tanúsításával a kár összegét utólag befolyásolhatta volna. A megbízási díj kifizetésével a kár bekövetkezett, annak részleges megtérülésére nem kerülhetett sor. Ez okból a jogerős ítélet nem sérti a Ptk. 1:4. § (2) bekezdését sem.

[68] A Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet meghozatala is [Pp. 279. § (1) bekezdés]. Megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006. megjelent: EBH2006. 1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent: BH2013. 119.).

[69] A felperes kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettségének értékelése körében kirívóan okszerűtlen következtetés nem merült fel. Az, hogy az egyes eszközök külön elszámolása támogatható lett volna, nem jelenti azt, hogy az megfelelt a felperes érdekeinek. A bizonyítékokból nem csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni ezért a Pp. 279. §-ának megsértése sem állapítható meg.

[70] A jogerős ítélet indokolásának [60] pontja csak visszautal az [56] pontra. E szerint a felperes közrehatását a károkozó magatartás előidézésében már nem lehetett vizsgálni [Pp. 370. § (1) bekezdés], ezért a másodfokú bíróságnak is az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakból kellett kiindulnia: nincs felperesi közrehatás a kár bekövetkeztében.

[71] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[72] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 82. § (1) – (2) bekezdése és a 83. § (1) bekezdése alapján őt kellett kötelezni a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztő felperes ügyvédi képviselettel felmerült, felszámított felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A Kúria ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg bruttó összegben.

[73] A felülvizsgálati eljárás tárgyának az értéke a Pp. 21. § (1) bekezdése alapján 43.327.723 forint, a felülvizsgálati eljárás illetéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdés és 39. § (1) bekezdése alapján 3.500.000 forint. Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 82. § (1) – (2) bekezdése és a 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati eljárással felmerült költségeit (a lerótt felülvizsgálati eljárási illeték és a képviseletét ellátó ügyvéd munkadíj viselni).

[74] A Kúria a Gfv.VI.30.234/2024/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelemmel megtámadott határozat végrehajthatóságát – a felülvizsgálati kérelem elbírálásáig – felfüggesztette. A végrehajthatóság felfüggesztésének megszüntetése iránt az elsőfokú bíróságnak kell intézkednie [Pp. 424. § (5) bekezdés].

[75] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el az alperesnek a Pp. 405. § (1) bekezdés értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontján alapuló kérelmére.

[76] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Elvi tartalom

A fellebbezésben nem sérelmezett elsőfokú bírósági megállapítások, a fellebbezéssel nem támadott elsőfokú határozat rendelkezéseivel összefüggésben a jogerős ítélet jogszabálysértő volta fogalmilag kizárt.

Záró rész

Budapest, 2025. március 4.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő